

Перед початком чергового засідання Президії НАН України 16 березня 2011 року академік НАН України Б.Є.Патон вручив відзнаку Президента України «Орден княгині Ольги» II ступеня провідному науковому співробітнику Інституту мовознавства ім.О.О.Потебні доктору філологічних наук Т.Б.Лукиновій.

Учасники спільного засідання Президії НАН України і Колегії Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження України заслухали й обговорили питання підвищення ефективності енергоспоживання, використання нетрадиційних та відновлюваних джерел енергії, забезпечення енергетичної безпеки країни.

У виступах президента НАН України академіка НАН України Б.Є.Патона, голови Держенергоефективності України М.О.Пашкевича, голови Національної комісії регулювання електроенергетики С.М.Тіненка, віце-президента НАН України академіка НАН України А.Г.Наумовця, першого заступника голови Держенергоефективності України В.В.Григоровського, директора Інституту газу НАН України академіка НАН України Б.І.Бондаренка, заступника голови Держенергоефективності України М.В.Малої, директора Інституту вугільних енерготехнологій НАН України академіка НАН України О.Ю.Майстренка, директора Департаменту технічної політики Держенергоефективності України О.А.Шерстюка, директора Інституту технічної теплофізики НАН України академіка НАН України А.А.Долінського, директора Інституту проблем машинобудування ім.А.М.Підгорного НАН України академіка НАН України Ю.М.Мацевитого було зазначено, що Україна – імпортозалежна в енергетичному плані держава, яка ввозить великі обсяги коштовного палива органічного походження, в першу чергу нафти і газу. При цьому енергоемність виробництва у 3-5 разів перевищує енергоемність економік провідних країн світу. Енергозбереження в Україні може стати реальним потужним додатковим джерелом надходження енергетичних ресурсів.

Реалізація політики енергоефективності і енергозбереження є сьогодні природним явищем для всякої цивілізованої країни. В сучасних економічних умовах проведення такої політики в Україні набуває пріоритетного значення.

Енергоемність валового внутрішнього продукту є основним показником ефективності економіки держави. Проте в Україні він значно вищий, ніж у промислово розвинутих країнах і його зниження є основним чинником сталого соціально-економічного розвитку. Підвищення енергоефективності пов'язане перш за все із структурно-технологічною перебудовою економіки держави, а саме з впровадженням новітніх енергоефективних технологій та обладнання, розвитком нормативної бази енергозбереження, застосуванням новітніх систем контролю за енергоспоживанням.

Запровадження сучасних технологій замість застарілих ресурсозатратних та енергоемних є основною умовою інноваційного розвитку економіки України.

Національна академія наук України завжди приділяла увагу проблемам енергоефективності та енергозбереження. Це питання неодноразово розглядалось на засіданнях Президії НАН України та наукових сесіях НАН України. У 2006 році в НАН України була запроваджена та реалізована трирічна Комплексна програма наукових досліджень НАН України «Науково-технічні основи вирішення проблем енергозбереження», в результаті виконання якої було досягнуто вагомих результатів як у створенні загальних підходів до вирішення проблеми, так і в розробленні та частковому впровадженні нових технологій ефективного видобування, транспортування та використання енергоресурсів.

Фахівцями НАН України спільно з енергетиками вперше в Україні введено в експлуатацію котлоагрегат циркулюючого киплячого шару на енергоблоці № 4 Старобешівської ТЕС, який має найкращі економічні та екологічні показники в країні, розроблено технології інтенсифікації нафто-газовидобування із свердловин, впроваджено декілька геотермальних станцій в Криму, низку технологій із заміщення газу в промисловості і комунальному господарстві.

Проте відзначалось, що потенціал Академії використовується поки що недостатньо. В подальшій практичній роботі необхідна активізація та координація взаємодії між академічними інститутами і Держенергоефективності України.

За наслідками спільного засідання Президії НАН України та Колегії Держенергоефективності України підписано Угоду про співробітництво між НАН України та Державним агентством з енергоефективності та енергозбереження України та прийнято спільне рішення про розвиток науково-дослідних робіт з проблем енергозбереження та підвищення ефективності енергоспоживання.

Далі учасники засідання заслухали та обговорили доповідь директора Українського мовно-інформаційного фонду НАН України члена-кореспондента НАН України В.А.Широкова «Лінгвістичні та системотехнічні засади академічного тлумачного Словника української мови у 20 томах».

В обговоренні взяли участь академіки НАН України Б.Є.Патон, завідувач відділу Інституту мовознавства ім.О.О.Потебні НАН України академік НАН України Г.П.Півторак, академік-секретар Відділення історії, філософії і права НАН України, генеральний директор Національної бібліотеки України ім.В.І.Вернадського академік НАН України О.С.Онищенко, завідувач кафедри української мови Національного педагогічного університету ім.М.П.Драгоманова доктор філологічних наук Л.І.Мацько, радник Президії НАН України академік НАН України Д.М.Гродзинський, академік-секретар Відділення літератури, мови та мистецтвознавства НАН України, директор Інституту літератури ім.Т.Г.Шевченка НАН України академік НАН України М.Г.Жулинський, директор Інституту української мови НАН України доктор філологічних наук П.Ю.Гриценко, директор Інституту археології НАН України академік НАН України П.П.Толочко, радник Президії НАН України академік НАН України І.М.Дзюба, віце-президент НАН України, директор Державної установи «Інститут економіки

та прогнозування НАН України» академік НАН України В.М.Геєць, віце-президент НАН України академік НАН України А.Г.Науомець.

Президія НАН України наголосила, що великі тлумачні словники національних мов посідають особливе місце в науці, культурі та духовному житті кожного народу.

Академія в минулому теж створила таку фундаментальну працю – відомий усім тлумачний Словник української мови в 11 томах, відзначений у 1983 році Державною премією СРСР з науки і техніки.

Однак протягом останніх 20 років в житті України сталися такі глибокі зміни, що цей словник вже суттєво застарів і створення нового словника стало суспільно необхідним.

Такий словник нового типу має бути реалізований у двох формах – паперовій та електронній, а також забезпечений інформаційно-комп'ютерним інструментом, здатним оперативно реагувати на мовну динаміку і фіксувати зміни в мові, й, крім того, активно взаємодіяти з електронними текстами з метою їх семантичного аналізу, пошуку змісту тощо.

Фактично тільки Академія має науковий потенціал, достатній для розв'язання таких завдань. І, видавши перший том словника, успішно їх уже реалізує.

Відзначалося, що основну роботу тут здійснює Український мовно-інформаційний фонд на чолі з членом-кореспондентом НАН України В.А.Широковим. Але не можна применшувати роль інших мовознавчих інститутів й Інституту кібернетики ім.В.М.Глушкова НАН України, з якими фонд активно співпрацює.

Задля успішної реалізації цього проекту не тільки фонд, а й інші лінгвістичні інститути – мовознавства ім.О.О.Потебні та української мови – також мають включити до своїх наукових планів роботу над Словником української мови у 20 томах.

Крім того, Президія НАН України заслухала інформацію про представлення до нагородження відзнаками Верховної Ради України працівників наукових установ НАН України з нагоди 25 роковин Чорнобильської катастрофи; щодо організації V Всеукраїнського фестивалю науки; про Звіт про діяльність Національної академії наук України у 2010 році; про виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 19.01.2011 № 148-р «Питання зміцнення бюджетної дисципліни та заходи щодо усунення порушень і недоліків, виявлених ГоловокРУ при ревізії фінансово-господарської діяльності НАН України», а також про відзначення 50-річчя від дня заснування Інституту надтвердих матеріалів ім.В.М.Бакуля НАН України, 100-річного ювілею академіка М.К.Янгеля, 50-річчя польоту у космос Ю.О.Гагаріна; також було прийнято рішення про нагородження працівників установ Національної академії наук України.

Секретаріат Президії НАН України